

gedat és catalogat també per Lacav., i segons una ed. (no sé si prou digna de refiar-se'n) en un altre passatge del mateix *Terç* (veg. *AlcM*) hi ha *ceguera*.

Aquesta és tanmateix la forma que ha restat més usual fins avui, almenys en l'ús del Princ. (ex. de Víctor Català en *AlcM*); *cegedat* i *ceguera* són les formes admeses amb igualtat en Belv. i Lab. 1839; ⁴ *DFa*. no ha admès *ceguera* i els correctors de català el proscriuen; no sé, però, si amb gaire més raó que el fet de ser forma comuna amb el castellà; certament és veritat que en la llengua veïna ja fou registrat per Nebrija, 1495, i usada abans i tot, un cop en l'aragonès del S. XIII: «fiérgate Dios el Señor de locura e de çeguera e de furor» (*Fueros de Aragón*, Til., § 139.8) (tanmateix *cegedat* havia estat allà també la forma més antiga, ja en Berceo); no estem gens segurs en tot cas que tinguin raó de fer-ho ni que això es pugui mirar com un castellanisme, car no és pas aquest l'únic cas de sufix abstracte en *-era* amb aquest valor: ultra els paral·lels *sordera*, *ronquera* i *coixera*, tenim *sequera* que és català i no pas castellà (justament bon substitut del castellanisme massa tolerat *sequia*), i encara que difereixin en alguns sentits no deixa d'haver-hi afinitat amb l'ús del prefix en *ranera*, *fonera*, *esponera*, *bramera*, *escumera*, *cruixidera*.

Obcecat [1803, Belv.]; *obcecar* [Lab. 1840], presos del ll. *obcaecare* [cf. supra, BMetge]; *obceccació* [Lab. 1840]. D'aquí per via semipopular ve *ABASSEGAR*; afegiu allà un eloqüent testimoni de Lluïl: «car los hòmens són *absegats* per los delits e per les vanes glòries mundanes, per açò fan les obres de fores, e lexen a fer les obres de dintre» (*Merav.*, NCL IV, 240).

CPt.: Curiós és l'alt-arag. *somiciego* 'lloc' (Casac., BDC xxiv, 181) a Ansó, Echo, Plan i Bielsa, que més tard vaig sentir a Bielsa amb la pronúncia *sumiojégo* (1965): sembla labialització de *semi-ciego*, per bé que estranyi l'ús d'un prefix tan savi en parlars tan muntanyencs (¿seria potser *mi-ciego* 'mig-cec' amb un segon prefix atenuador *so-* SUB-, una mica com en *sonrosado*?)

¹ Com que la *Plána syéga* és al capdavall de tot de Coma-les-Bienes, paratge on s'acumulaven les aigües, des d'aquesta gran clotada aigualosa, amb les de la Ribera de Caldes, potser entenien 'obstruïda pels detritus i alluvions'. — ² Diu que figura en algun glossari medieval. És evident que si hi està ben llegit, això no és més que una corrupció del mot conegut *ACCEIA* del mateix ocell, documentat des de l'Itàlia, i amb nombrosa descendència en les llengües romàniques, veg. l'article *ARCEA* del DCEC (mot asturià resultant d'aquesta base) i *REW*, 66 (d'on port. dial. *naceja*, *narceja*, etc.). L'allegat *accegà* pot ser, com a molt, una grafia del canvi romànic de *-EIA* en *-éga*, o mera corrupció gràfica. —

³ Aquest rabí fou estudiat per H. Brody, en un article ressenyat per Millàs i V., en *Sefarad* I, 1941, 242. — ⁴ Els diccs. valencians d'Escrig, 1851, i *MGadea* donen només *ceguera* (o amb preferència a *cegedat* el segon). A Menorca, Febrer Cardona

admet conjuntament *cegedat* i *ceguera* des de principi S. XIX. A Mallorca, Figuera i Amengual *cegedat*, però Tarongí li prefereix *ceguera*, i aquest bé deu ser-hi percebut com a forma genuïna quan l'usava Mn. Alcover: «sols la passió i la *ceguera* política contra Catalunya poden tapar la vista fins a l'extrem --» (*BDLC* VII, 1913, 211).

Ceda, V. *cèdula*

«CEDAR»: en l'acc. 'apaivagar, aquietar' (*AlcM*, 4 exs., S. xv, 3 de mallorquins; més 2 de mj. S. xv barcelonins en el *DAG.*), és pres del ll. *sedare* 'calmar, apaivagar' (no pas d'un *QUIETARE* com suposa *AlcM*); 'migtrencar, esbardellar' (en un doc. mall. de 1507, dues cites manacorines de Mn. Alcover) l'origen és més obscur; puix que no pot venir de *SECARE*, per la fonètica, ni de *SEDARE* o d'un derivat de *SAETA* 'seda', per la semàntica, pensarem si podria explicar-se per *SECTARE*, freqüentatiu de *SECARE* 'segar, seccionar', i això fóra prou sostenible si es tractés d'un mossarabisme mallorquí, on una forma arabitzada *seqtare* fàcilment pogué ser sentida com *sedare* pels repobladors catalans: el que ho entrebanca és que la dada més antiga «un mirall migancer pintat e la luna és *cedada*» citada pel *DAG.* seria d'un inventari de l'any 1430, de Torredembarra (de fet el *DAG.* sovint cita uns inventaris d'aqueix temps i procedència); tanmateix potser podem mantenir aquesta etimologia, no essent ja Torredembarra lluny del Camp de Tarragona, on ja es troben mossarabismes, i existint la possibilitat que el text hagi estat localitzat inexactament.

CEDIR, pres del ll. *cēdere* 'retirar-se, anar-se'n', ³⁵ 'cedir, no resistir'. □ 1.ª doc.: doc. de 1614, *AlcM*.

El *DTO.*, 1660, porta «*cedesch de mon dret*: a jure meo cedere non invitatus soleo» i Lacav. 1695 el dóna també en infinitiu, etc.

DERIV. (tots savis): *Cedent*; *cedible*; *cedidor*. *Cessió* [tercer quart S. XIV, Pere III], de *cessio*, *-onis*, id.; *cessionar*, *cessionari*. *Cessió de febre* [1398, *AlcM*; *sessió*, 1466 'accés (de febre quartana', etc.), *BABL* VII, 326, 327; «*ceció de febra*: *accacio*, *-onis*» i «*cessió de febra*: *accessio*», 1507, Busa-Nebr. VI, ⁴⁵ 5.22; VII, 1.8; mall. *cessions*, *AlcM*, s. v. *acc-* i andal.] = cast. ant. *cición*, *DCEC* I, 790a. *Cessar* [S. XIII: *Homilies*, f° 8; Lluïl; *Cròn.* de Jaume I; *Cost. de Tort.*], del ll. *cessare* 'entretenir-se', 'descansar', 'parar-se, cessar', freqüentatiu de *cedere*; *cessació*; *cessament* [Lluïl], *cessant*, *cessantia*; *incessant*. *Abscés* [*abcés*, 1803, Belv.], ll. *abscessus*, *-ūs*, id., de *abscedere* 'allunyar-se'. *Accedir* [1803, Belv.], de *accedere* 'atansar-se'; *accés* [1695, Lacav.], de *accessus*, *-ūs* id.; *accessible* [1695, Lacav.]; *accessori* [id.]; *acçssit* [c. 1860, *Jocs Flor.*], del ll. *accessit* 's'hi ha acostat', passat de *accedere*; *accessió*; *accessiu*.

Antecedir, ll. *antecedere* 'precedir'; *antecedent* del part. substantivat [Lluïl, Busa-Nebr.], rar fins al S. XVIII: «en lo primer diccionari dels dos que hi ha a l'últim de aquest Tratat, s'encontra lo del número